

Nr 127

Av herr **Tistad**, *angående beskattningen av ensamstående föräldrar med hemmavarande barn.*

(Lika lydande med motion nr 171 i Andra kammaren)

Enligt 4 § 1 mom. tredje stycket förordningen om statlig inkomstskatt skall kommunalskatteavdraget beräknas till ett belopp av minst 2 250 kronor eller, för makar som under beskattningsåret levt tillsammans, för dem båda gemensamt minst 4 500 kronor. Den som under beskattningsåret varit ogift (varmed jämställes änka, änkling eller frånskild) och haft hemmavarande barn under 18 år äger likaså åtnjuta avdrag med minst 4 500 kronor.

Avdrag för försäkringspremier utöver sjukförsäkringsavgifter må enligt 46 § 2 mom. sista stycket kommunalskattelagen och 4 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt åtnjutas med högst 250 kronor. Om skattskyldig under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med andre maken, må sådant avdrag för dem båda gemensamt åtnjutas med högst 500 kronor. Avdrag med högst 500 kronor må vidare åtnjutas om skattskyldig under beskattningsåret varit ogift (varmed jämställes änka, änkling eller frånskild) och haft hemmavarande barn under 18 år.

Bestämmelserna innebär att en person som under beskattningsåret levt under hemskillnad eller eljest under separation från sin make och som haft hemmavarande barn under 18 år varken när det gäller kommunalskatt eller försäkringspremier är berättigad till det högre avdrag som tillkommer ogift, änka, änkling eller frånskild med hemmavarande barn under 18 år. I fråga om ortsavdrag, varom stadgas i 48 § 2 mom. kommunalskattelagen och 8 § förordningen om statlig inkomstskatt, råder däremot jämställdhet. Detta uttryckes i förstnämnda författningsrum på följande sätt: »Skattskyldig, som under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med andra maken, åtnjuter kommunalt ortsavdrag med 4 500 kronor. — Gift skattskyldig, som under beskattningsåret icke levt tillsammans med andre maken, ävensom ogift skattskyldig (varmed jämställes änka, änkling eller frånskild) äger, därest han haft hemmavarande barn under 18 år, åtnjuta kommunalt ortsavdrag med belopp som i föregående stycke sägs.»

Med tanke på den likställdhet som sålunda föreligger i fråga om ortsavdrag frågar man sig, varför hemskilda och särlevande gifta med barn under 18 år inte tillerkännes avdrag med det högre beloppet när det gäller kommunalskatte- och försäkringsavdrag.

Förslag om schablonavdrag för kommunalskatt framlades första gången i proposition nr 14 till 1965 års riksdag. Av departementschefens yttrande

(s. 45) framgår att huvudskälet för en ändring varit att åstadkomma skattelättnad för små och medelstora inkomster genom införande av schablonavdrag för kommunalskatt, men en sådan ändring skulle samtidigt avhjälpa en annan brist i skattesystemet. Härom anfördes:

Om t. ex. en person ett år erlägger sjömansskatt men nästa år tar anställning i land, kommer han att vid taxering för inkomsten av denna anställning inte ha något avdrag för kommunalskatt (sjömansinkomster blir nämligen inte föremål för vanlig taxering). Visserligen är sjömansskatten uträknad så att hänsyn togs till avdraget för kommunalskatt, men den omedelbara effekten av nuvarande ordning blir att den f. d. sjömannen vid sin första taxering i land får en kvarstående skatt. Källskattetablerna förutsätter nämligen, att avdrag för kommunalskatt medges. En liknande situation uppkommer bl. a. för ungdomar, som går ut i förvärvslivet, för utryckande värnpliktiga som återgår till civil anställning och för den som flyttar till Sverige från utlandet och tar anställning här.

I fortsättningen anges att avdraget inte får överstiga 4 500 kronor för makar och för »fullständiga familjer» samt 2 250 kronor för övriga skattskyldiga. Förslaget tillstyrktes av bevillningsutskottet utan några kommentarer, som i detta sammanhang är av intresse, och den föreslagna lagtexten antogs oförändrad av riksdagen.

Som departementschefen framhållit får schablonavdraget särskild betydelse för den som första året har inkomst efter att tidigare ha varit inkomstlös. Detta gäller ofta just hemskilda kvinnor liksom kvinnor som, utan att hemskillnad föreligger, separerat från maken. Någon anledning att fränkänna sådana personer med hemmavarande barn under 18 år schablonavdrag för kommunalskatt med det högre beloppet föreligger inte. De kan utan vidare inordnas under begreppet »ofullständiga familjer».

I fråga om försäkringspremier kan också starka skäl anföras för att hemskilda och särlevande gifta med hemmavarande barn under 18 år erhåller samma avdragsrätt som ogifta med barn.

Med åberopande av det anförda får jag hemställa,

dels att riksdagen måtte besluta, att hemskilda och särlevande gifta med hemmavarande barn under 18 år måtte jämsättas med ogifta skattskyldiga med hemmavarande barn under 18 år såvitt gäller schablonavdrag för kommunalskatt vid taxering till statlig inkomstskatt och avdrag för försäkringspremier utöver sjukförsäkringsavgift vid taxering till statlig och kommunal inkomstskatt,

dels att vederbörande utskott måtte utarbeta erforderlig författningstext.

Stockholm den 19 januari 1968

Eskil Tistad (fp)